

Foto: Vojtěch Hlávka - Člověk a víra

Popelářské studie

Přiznejte si, pánové, kdo z nás jako malý aspoň nějaký čas nechtěl být popelářem. Bezpochyby na tom neměla větší zásluhu obzvláštní záliba ve špíně, či naopak nadměrná touha podílet se na úklidu rodného města či vísky. Jsem si takřka jist, že klíčovou roli sehrál zvláštní technologický rys popelářských aut. Kdo z nás nechtěl jezdit na stupátku vzadu na takřečeném kuka-vozu? A zeptejte se svých tatínků – nebojte se, že by vám odpověděli jinak.

Ty doby už dávno (nebo snad nedávno) minuly. Také popeláři už převážně neodvážejí onen organický zbytek po hoření, totiž popel, nýbrž nejrůznější odpad jiného druhu. A přesto si toto zaměstnání uchovalo pojmenování podle popela. A stejně tak se nepřejmenovaly a nepřejmenují popelnice. Popel totiž pro nás zůstává nejvýmluvnějším znamením špíny, odpadu a naprosté bezcennosti. Řekne-li se popel, vybaví se nám zcela nevyužitelný prach, vyčerpaný zbytek paliva, který se už nijak zpracovat nedá.

To všechno můžeme mít na mysli, až nám na počátku postní doby, na Popeleční středu, bude kněz nebo jáhen znamenat čelo popelcem. Jak s tím ale souvisejí slova, která přitom uslyšíme: „Čiňte pokání a věřte evangelium.“

Všechno, co jsme si řekli o popelu, platí a platilo i před lety a staletími. Popel, ten špinavý zbytečný odpad byl odedávna znamením pokání. Proč?

Co je to vůbec pokání?

Povězme si nejdříve, co znamená pokání. V dnešní době se toto slovo moc nenosí.

Možná je příliš spojeno právě se „spáním si popela na hlavu“, tedy ponižováním sebe sama. Mezi pokáním a ponižováním je však propastný rozdíl. Dělitkem je pravdivý postoj ke skutečnosti.

Člověk, který se ponižuje, ze sebe dělá něco méně, než ve skutečnosti je – prohlašuje se za nepatrného, zbytečného, neužitečného, ačkoli takovým není – přinejmenším ne v takové míře, kterou dává najevo. Nebo si to alespoň o sobě nemyslí. Někdy se tomu říká „hrbatá pokora“, ačkoli to s pokorou má sotva co společného.

Ten, kdo činí pokání, si je vědom své vlastní nedostatečnosti, ovšem nezapomíná přitom na svou vlastní hodnotu a na svou důstojnost. Konám-li pokání, přiznávám, že jsem se dopustil něčeho zlého, a jako plnohodnotný člověk jsem připraven nést odpovědnost. Pokání je výrazem pravdivého postoje k sobě samému a ke vztahu vůči druhým lidem i vůči Bohu. Pokání je vědomí si vlastních chyb a vůlí napravit je.

Proto si dáváme dělat na čelo znamení kříže popelem (takzvaný popelec) – můžeme je chápat jako vyjádření toho, že před Bohem jsme čímsi pranepatrným, popelem, prachem – proto se také při udělování popelce někdy říká: „Pamatuj, že jsi prach a v prach se obrátíš.“ Ovšem nabízí se i jiný úhel pohledu.

Odkud se popelec bere?

Ptejme se, jak se vlastně získává popel užívaný na Popeleční středu. Asi budete vědět, že jsou to původně kočičky z loňských Velikonoc, konkrétně z Květné neděle. A na Květnou neděli si připomínáme slavný Kristův příjezd do Jeruzaléma. Jenže davů lidí, které Krista nadšeně vítaly, jej za necelý tý-

den byly ochotny poslat na popravu. Tyto staré kočičky nám tedy mohou připomínat, jak jsme se častokrát dušovali, že už nikdy, nikdy nezradíme Boha hříchem, že se polepšíme, že budeme žít tak, abychom zjevovali ostatním lidem Boží slávu – a jak jsme toto předsevzetí dříve či později porušili.

Oheň, ve kterém staré kočičky shoří na popel, nám může být znamením Boží lásky, v níž naše staré hříchy shořely na prach – pokud jsme se jich byli ochotni vzdát, pokud jsme jich litovali a pokud jsme se z nich vyznali. Je to totiž Bůh, který nám odpouští naše hříchy, který je likviduje; na nás je, abychom sklídili popel.

Popel přece jen k něčemu je

A co s tím popelem? Opravdu je nadobro k ničemu? Napadají mě dvě možná využití popela – sypou se s ním zledovatělé chodníky a dají se jím hnojit zahrádky. Vzpomínka na znamení popela ze začátku postní doby pro nás tedy může být dvojitý výzvu: – dávejme si pozor, abychom neuklouzli, – a přičiňme se, aby v nás mohlo něco lepšího vyrůst.

Hodně zdaru na kluzkých cestách a úspěšné hnojení nám všem přeje otec Zdeněk Drštka

S laskavým svolením autora znovu otiskujeme text z roku 2007.

SCHODY DO NEBE

PÍŠE ZBYNĚK PAVIENSKÝ
KRESLÍ CZINA

NA TO, ŽE LÁSKA SE NEDÁ ZÚJIT JEN NA ROZDÁVÁNÍ ÚSMĚVŮ, PŘIŠEL DOMINIK POMĚRNĚ RYCHLE. TAKÉ ODHALENÍ HO ČEKÁ V TOMTO DÍLE?

